

Werkinstructie SUA

Openbaar

Aan	Directeuren IND cc DDMB
Van	Directeur-Generaal IND
Nummer & Titel	WI 2022/7 Nader onderzoek in de nareisprocedure, inclusief DNA-onderzoek in de asielprocedure
Kenmerk (digijust)	
Hoofdtak	Asiel/Nareis
Relatie met	Vc paragraaf C2/4.1
Publicatiedatum	
Geldig vanaf	02-05-2022
Geldig tot en met	02-05-2025

Disclaimer

De Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) gebruikt werkinstructies om een breder onderwerp toe te lichten voor medewerkers van de IND ter ondersteuning van hun werkzaamheden en met als doel om het beleid op een correcte en eenduidige wijze uit te voeren. Deze instructies zijn nadrukkelijk géén beleidsregels, maar procedurele instructies en zijn dan ook niet bedoeld als vervanging van de bepalingen in de Vreemdelingencirculaire 2000 of de Handleiding Rijkswet op het Nederlanderschap. Er kunnen overigens goede redenen bestaan om in een individueel geval maatwerk te leveren en van een instructie af te wijken.

1. Inleiding

In deze werkinstructie wordt uiteengezet op welke wijze de IND de identiteit en de familierechtelijke relatie in nareiszaken vaststelt. Er wordt ingegaan op de beoordeling van de overgelegde documenten en de afgelegde verklaringen van de referent en/of de gezinsleden. Ook wordt de werkwijze omtrent het aanbieden van nader onderzoek toegelicht.

Deze werkinstructie is geschreven voor nareis zaken, maar analoog van toepassing op reguliere aanvragen in het kader van gezinshereniging waarvan de referent een houder is van een verblijfsvergunning asiel¹.

Deze werkinstructie betreft een vervanging van de WI 2021/4, naar aanleiding van de uitspraak van de Afdeling van 26 januari 2022.²

1.1 Inhoudopgave

1. Inleiding
2. Algemeen
3. De integrale beoordeling
 - 3.1. Documenten
 - 3.2. Documenten onderzoek
 - 3.3. Verklaringen
 - 3.4. De integrale beoordeling
 - 3.5. Bijzondere groepen
4. DNA-onderzoek
 - 4.1. DNA-onderzoek binnen de asielprocedure
 - 4.2. Werkwijze DNA-onderzoek
 - 4.3. Afsluiting DNA-onderzoek
 - 4.4. Als de vreemdeling zelf DNA-onderzoek heeft laten verrichten
5. Identificerend gehoor
6. Afsluiting

2. Algemeen

¹ Zie ook ABRvS 31 maart 2022 ECLI:NL:RVS:2022:969

² ECLI:NL:RVS:2022:245, en zie ook ABRvS 31 maart 2022 ECLI:NL:RVS:2022:971.

Het uitgangspunt in de nareisprocedure is dat de referent de feitelijke gezinsband met documenten en verklaringen moet onderbouwen conform paragraaf C2/4.1 Vreemdelingencirculaire.

In paragraaf C2/4.1 Vc staat dat als de referent de feitelijke gezinsband niet met documenten kan onderbouwen, de referent met aanvullende gegevens en/of met plausibele, aannemelijke en consistente verklaringen aannemelijk moet maken dat het gezinslid feitelijk behoort tot het gezin. De IND betreft de documenten en verklaringen in onderlinge samenhang bij de beoordeling.

De IND beoordeelt of de referent met alle overgelegde documenten en/of afgelegde verklaringen, bij elkaar optellend, de identiteit van de betrokkenen en hun onderlinge gezinsband aannemelijk heeft gemaakt. Bij deze beoordeling betreft de IND onder andere:

- De hoeveelheid en bewijswaarde van de overgelegde documenten en de inspanning die de referent en/of het gezinslid heeft geleverd om de aanvraag te onderbouwen;
- De aannemelijkheid en de samenhang van de verklaringen van de referent en/of het gezinslid voor het ontbreken van relevante documenten;
- De leeftijd en het geslacht van de referent en het gezinslid;
- De omstandigheden waarin de referent en het gezinslid verkeren;
- De omstandigheden en de administratieve praktijk in het land van herkomst; en
- Eventuele contra-indicaties.

Als de IND oordeelt dat de verklaringen over de identiteit en de gezinsband van de referent en/of het gezinslid in grote lijnen als aannemelijk kunnen worden beschouwd, dan bekijkt de IND of er aanleiding bestaat het voordeel van de twijfel te gunnen (zie ter vergelijking ook artikel 31, zesde lid, Vw). Als de IND het voordeel van de twijfel niet gunt, wordt de reden daarvan in het besluit gemotiveerd.

Als de referent en het gezinslid niet meewerken of als sprake is van een frauduleuze aanvraag, dan is er geen aanleiding voor een integrale beoordeling en evenmin voor het gunnen van het voordeel van de twijfel.

De integrale beoordeling zal in de regel leiden tot nader onderzoek of een inwilliging van de aanvraag als er wel wordt meegewerkt, er een begin van bewijs ligt, er geen sprake is van een contra-indicatie en de andere relevante elementen in het voordeel uitvallen van het gezinslid.³ Als de feitelijke gezinsband niet (meer) in stand is, kan gemotiveerd met dit standpunt worden volstaan. Dit geldt ook als de vreemdeling bijvoorbeeld niet tijdig de aanvraag heeft ingediend, of niet behoort tot de categorie.

De identiteit van de referent is met de verlening van de asielstatus vast komen te staan. In de nareisprocedure gaat de IND dan ook in beginsel van deze identiteit uit, tenzij sprake is van contra-indicaties waardoor twijfel aan die identiteit ontstaat. In dat geval moet eerst uitsluitel over de identiteit van referent worden verschaft.

Van nareizigers wordt niet verlangd dat zij zich wenden tot de autoriteiten van het land waar referent de nationaliteit van heeft.

In het geval de IND nader onderzoek aanbiedt en de nareiziger, achterblijvende ouder en/of referent zijn om welke reden dan ook niet in de gelegenheid om van dit aanbod gebruik te maken, dan zijn de gevolgen hiervan voor rekening en risico van hen. Veelal is het gevolg hiervan dat de nareisaanvraag wordt afgewezen.

³ Mits aan de formele vereisten is voldaan: het een gezinslid betreft als bedoeld in artikel 29, tweede lid, Vw en er geen andere afwijzingsgrond (openbare orde, e.d. van toepassing is).

3. De integrale beoordeling

In deze paragraaf wordt uitgelegd hoe de integrale beoordeling moet worden toegepast, en of het voordeel van de twijfel wordt gegund. Hierbij wordt ingegaan op documenten (onderzoek) en verklaringen. Ook wordt aandacht geschonken aan speciale groepen gezinssamenstellingen.

3.1. Documenten

De IND verzoekt de referent en het gezinslid in beginsel de volgende documenten te overleggen:

- een geldig document voor grensoverschrijding, of een ander door de autoriteiten afgegeven document dat de identiteit van de vreemdeling aantoont;
- indien van toepassing, een document dat het bestaan van een geldig huwelijk aantoont;
- indien van toepassing, een document dat zowel het partnerschap als het eventuele samenwonen in het land van herkomst aantoont; en
- indien van toepassing, een document dat de familierechtelijke relatie tussen het kind en de ouders aantoont.

Identificerende documenten

Ten aanzien van het aantonen van de identiteit geldt dat de nareiziger, de eigen identiteit aannemelijk kan maken met een door de autoriteiten van het land van herkomst daartoe afgegeven identificerend document, bij voorkeur een geldig document voor grensoverschrijding (paspoort), of identiteitskaart. Dergelijke documenten moeten tenminste een pasfoto, de geboorteplaats en geboortedatum van de vreemdeling bevatten.

Ten aanzien van het aannemelijk maken van de identiteit, kunnen bijvoorbeeld de volgende bewijsmiddelen worden overgelegd:

- door de (sub-)autoriteiten afgegeven documenten en/of verklaringen waar een pasfoto op staat. Dat kunnen individuele uittreksels zijn, UNHCR documenten of documenten uit derde landen.
- andere documenten en/of verklaringen waar geen pasfoto op staat, zoals schoolpassen, diploma's, vaccinatieboekjes of getuigenverklaringen;
- andere documenten of verklaringen afgegeven door instanties of organisaties.

Familierechtelijke documenten

Ook ten aanzien van de vaststelling van de familierechtelijke relatie tussen de referent en de nareiziger is het uitgangspunt dat dit middels documenten gebeurt. Afhankelijk van de familierechtelijke relatie tussen de nareiziger en referent kan dit bijvoorbeeld door middel van een bij de daartoe bevoegde autoriteiten geregistreerde huwelijksakte zijn, een document dat het partnerschap aantoont, of een geboorteakte.

Andere voorbeelden van bewijsmiddelen zijn:

- documenten afgegeven door (lagere) autoriteiten, instanties of organisaties, bijvoorbeeld traditionele of kerkelijke huwelijksakten;
- door de autoriteiten afgegeven documenten en /of verklaringen die de(huwelijks)relatie bevestigen, zoals een verklaring van een notaris waarin het voltrekken van het traditionele huwelijk wordt bevestigd. Ook verklaringen van bijvoorbeeld UNHCR/ARRA of residence cards waarop beide personen staan vermeld kunnen meegenomen worden;
- andere documenten en/of verklaringen die niet zijn afgegeven door de autoriteiten, bijvoorbeeld verklaringen van het dorps hoofd of andere notabelen;
- ander bewijs zoals huur- of koopovereenkomsten, andere overeenkomsten;

Bewijswaarde

De verschillende documenten kunnen een verschillende bewijswaarde hebben. Bij het beoordelen van die bewijswaarde, kijkt de IND onder andere naar de volgende elementen:

1. De autoriteiten die de documenten hebben afgegeven

De IND kent een hogere bewijswaarde toe aan documenten die zijn afgegeven door de daartoe bevoegde autoriteiten in het land van herkomst.

2. Het oordeel dat Bureau Documenten geeft over de documenten

Zie paragraaf 3.2.

3. De administratieve praktijk in het land van herkomst

Op basis van bronnen zoals het Algemeen Ambtsbericht van het land van herkomst, betreft de IND de administratieve praktijk in het land van herkomst. De waarde die kan worden toegekend is afhankelijk van de administratieve praktijk van het land. Voorbeelden zijn als de registers van de burgerlijke stand in het betreffende land niet bestaan of onvolledig of onbetrouwbaar zijn. In die situatie hecht de IND weinig waarde aan de documenten en neemt de IND sneller aan dat/waarom er geen documenten zijn overgelegd. Of als bijvoorbeeld geen documenten kunnen worden verkregen vanwege de politieke situatie. Het kan ook afhangen van de individuele situatie van het gezinslid of een document verkregen kan worden. Hierbij kunnen geslacht, leeftijd etc. een rol spelen. Verklaringen hieromtrent kunnen worden vergeleken met het beeld dat wordt geschetst hierover in het algemeen ambtsbericht.

4. De inhoud van het document

Hoe meer identificerende gegevens (foto, geboortedatum, achternaam, etc.) er op een document staan hoe hoger de bewijswaarde kan zijn. Het gaat hierbij om gegevens van zowel het gezinslid als van de referent.

Aan een document dat op basis van een eigen verklaring is opgemaakt, kan minder waarde worden toegekend dan aan een document dat is afgegeven door de daartoe bevoegde autoriteiten of een document dat is afgegeven op basis van een brondocument. Ook in gevallen waarin voor de afgifte van het document (officiële) systemen zijn geraadpleegd, kan aan het document meer gewicht worden toegekend dan wanneer dit niet het geval is.

Het is niet mogelijk om een alomvattende lijst samen te stellen van documenten die overgelegd kunnen worden. Dit hangt veelal af van de omstandigheden van een zaak en het betreffende land van herkomst.

3.2 Documenten onderzoek

Documenten die overgelegd worden in kader van nareis dienen altijd onderzocht te worden door Bureau Documenten (hierna ook Bdoc). Identificatiedocumenten als een paspoort en een ID-kaart zijn hierop een uitzondering omdat deze niet per post mogen worden verzonden.⁴ Als die aanwezig zijn dan worden deze bij aankomst in Nederland door de KMar in Ter Apel onderzocht op echtheid. Kopieën van identificatiedocumenten kunnen soms wel door Bureau Documenten worden onderzocht. Neem hiervoor contact met hen op om te bepalen of onderzoek zinvol is. Indien de identificatiedocumenten in het bezit zijn van de referent in Nederland is onderzoek door Bureau Documenten uiteraard wel mogelijk.

Meer informatie over de onderzoeken van Bureau Documenten en de conclusies is te vinden in de Bdoc brochure: *Vakbijlage Bureau Documenten* op ind.nl

Voor de nareisprocedure geldt dat bij het overleggen van documenten die negatief zijn beoordeeld door Bureau Documenten, de vreemdeling in de gelegenheid wordt gesteld zijn/haar zienswijze hierop te geven ter beoordeling van de vraag in hoeverre dit wel of niet aan hem/haar valt toe te rekenen. De IND stuurt hierbij een kopie van het onderzoeksrapport van Bdoc op. De enkele verklaring dat de vreemdeling niet wist dat het document vals of vervalst of niet bevoegd opgemaakt was, of dat het document door tussenkomst van een derde was verkregen, wordt niet als verschoonbaar beschouwd.

⁴ Daarnaast hebben vreemdelingen hun paspoort of id-kaart nodig om zich te kunnen identificeren.

De negatieve uitkomst van het documentenonderzoek weegt als contra-indicatie mee in de integrale beoordeling. Zowel de beoordeling van Bureau Documenten over de echtheid als over de opmaak en afgifte van het document kunnen tot de conclusie leiden dat er sprake is van een contra-indicatie. Hoeveel gewicht er aan deze contra-indicatie wordt toegekend in de integrale beoordeling hangt af van ter onderbouwing waarvan het document is overgelegd, de gradatie van de conclusie van Bureau Documenten, de specifieke situatie van de vreemdeling en de administratieve praktijk van het land van herkomst. Een vals of vervalst document dan wel een niet bevoegd opgemaakt document weegt in beginsel zeer zwaar in het nadeel van de vreemdeling.

3.3 Verklaringen

Naast documenten worden ook de verklaringen betrokken bij de integrale belangenafweging in het kader van nareis. Het gaat dan om de verklaringen van de referent uit de asielprocedure en de verklaringen van de referent en de gezinsleden uit de nareisprocedure. Deze verklaringen moeten plausibel, aannemelijk en consistent zijn.

Tussen de IND en de vreemdeling is een samenwerkingsverplichting. De referent en de gezinsleden moeten hun best doen om alle informatie aan de IND te geven voor een beslissing. Op alle informatieverzoeken en vragen die de IND stelt, moet een concrete, en op de individuele situatie toegespitste verklaring worden gegeven. Een summier beantwoording weegt niet in het voordeel mee in de integrale beoordeling of het voordeel van de twijfel wordt gegund.

Er kunnen gevallen zijn waarin de vreemdeling de samenwerkingsverplichting overduidelijk niet nakomt. Indien bijvoorbeeld de aanvraag niet compleet is ingediend, en de referent reageert niet op de herstelverzuimbrieven, kan dit zo'n geval zijn. De IND hoeft dan geen integrale beoordeling te maken. Het voordeel van de twijfel wordt niet gegund.

Ook wordt gekeken naar de omstandigheden waaronder de referent en het gezinslid verkeren. De leeftijd en geslacht van de referent wegen hierbij ook mee. Van jongere kinderen kan niet worden verwacht dat zij zeer gedetailleerde en chronologische verklaringen kunnen geven. Van een gezinslid dat nauwelijks opgeleid is of analfabeet, mag bijvoorbeeld minder worden verwacht van verklaringen over precieze data. In een land waarbij vrouwen weinig tot geen rechten hebben, kan gender ook een rol spelen bij de afweging. Daarnaast kijkt de IND ook naar de situatie waarin de betrokkenen verblijven. Indien de referent bijvoorbeeld ziek is, of in het ziekenhuis verblijft, kan minder snel een reactie worden verwacht. Voor ondergedoken gezinsleden kan het moeilijker zijn (originele) stukken naar de IND te sturen. De IND put hierbij uit informatie uit openbare bronnen zoals het Algemeen Ambtsbericht, maar ook uit de verklaringen van de referent en de gezinsleden.

Als de referent de gezinsleden niet heeft genoemd in de asielprocedure, weegt dit in het nadeel mee van de vreemdeling.

Tegenstrijdige verklaringen over documenten betreffen een contra-indicatie en wegen daarom zwaar mee in het nadeel van de vreemdeling. Dit geldt ook voor anderszins misleidende informatie zoals tegenstrijdige verklaringen over de gezinsband.

3.4 De integrale beoordeling

De IND beoordeelt op basis van de overgelegde documenten en/of afgelegde verklaringen, in onderlinge samenhang bezien, of de identiteit en de familierechtelijke relatie aannemelijk zijn gemaakt. Naar gelang de uitkomst van deze integrale beoordeling wordt overgegaan tot een inwilliging, een afwijzing of een nader onderzoek.

Bij de integrale beoordeling betreft de IND, zoals ook volgt uit paragraaf C2/4.1.2 Vc:

- De hoeveelheid en bewijswaarde van de overgelegde documenten en de inspanning die de referent en/of het gezinslid heeft geleverd om de aanvraag te onderbouwen;
- De aannemelijkheid en de samenhang van de verklaringen van de referent en/of het gezinslid voor het ontbreken van relevante documenten;
- De leeftijd en het geslacht van de referent en het gezinslid;
- De omstandigheden waarin de referent en het gezinslid verkeren;

- De omstandigheden en de administratieve praktijk in het land van herkomst; en
- Eventuele contra-indicaties.

Contra-indicaties

De IND hoeft geen voordeel van de twijfel te geven (en dus nader onderzoek aan te bieden), als sprake is van contra-indicaties. Van een contra-indicatie kan onder meer sprake zijn als de referent of zijn gezinslid:

- tegenstrijdige verklaringen heeft afgelegd over (het ontbreken van) documenten;
- valse of vervalste documenten heeft overgelegd; of
- er anderszins onjuiste of misleidende informatie is verstrekt.

Denk bij tegenstrijdige verklaringen over documenten bijvoorbeeld aan het wel of niet hebben van documenten. Of verschillende redenen geven waarom documenten ontbreken. Ook de toelichting over de inhoud en afgifte van documenten valt hieronder.

Valse documenten of vervalste documenten en onbevoegd opgemaakte documenten zijn een forse contra-indicatie. Zie hiervoor paragraaf 3.2 van deze Werkinstructie.

Bij anderszins onjuiste of misleidende informatie moet worden gedacht aan tegenstrijdigheden in de breedste vorm. Onvolkomenheden in het dossier uit de asielprocedure en in de nareisprocedure vallen hieronder. Hierbij kan worden gedacht aan verklaringen over de feitelijke gezinsband zoals de relatie of het huwelijk, het aantal (pleeg)kinderen, verklaringen over de dagelijkse gang van zaken in het gezin en de woonsituaties.

Ook als zich een contra-indicatie voordoet, betreft de IND de overige verklaringen of bewijsmiddelen bij de beoordeling of nader onderzoek wordt aangeboden. Een enkele tegenstrijdigheid zal er niet altijd toe leiden dat na de integrale beoordeling niet het voordeel van de twijfel wordt gegund. Per individueel geval wordt onderzocht of de identiteit en de gezinsband van de referent en/of het gezinslid in grote lijnen als aannemelijk kan worden beschouwd.

Voordeel van de twijfel

Als de integrale beoordeling in het voordeel van de vreemdeling uitvalt, zijn er twee opties mogelijk. Er kan worden overgegaan tot nader onderzoek, of de zaak kan worden ingewilligd. Indien de identiteit en feitelijke gezinsband voldoende aannemelijk zijn gemaakt, kan worden overgegaan tot inwilliging van de aanvraag zonder nader onderzoek.

Motivering

Ongeacht of de IND het voordeel van de twijfel gunt of niet: er moet altijd een integrale beoordeling plaatsvinden. Deze moet worden gemotiveerd op basis van de bullits uit paragraaf C2/4.2 Vc.

3.5. Bijzondere groepen

Bovenstaande geldt als uitgangspunt voor alle nareisaanvragen. Aanvullend daarop geldt voor bepaalde groepen het volgende.

3.5.1 Biologische kerngezinnen

Van een biologisch kerngezin is sprake als 2 personen in een (huwelijks)relatie tot elkaar staan en er uit deze (huwelijks)relatie één of meerdere kinderen zijn geboren. Hierbij zijn twee vormen denkbaar. Bij de ene vorm heeft één van de ouders de rol van referent, en wordt nareis aangevraagd voor de andere (huwelijks)partner en de uit die (huwelijks)relatie geboren biologische kinderen. Bij de andere vorm treedt één van de biologische kinderen op als referent, en wordt een nareisaanvraag gedaan voor de ouders en een reguliere 8 EVRM aanvraag voor de eventuele biologische broers en zussen⁵. Voor alle gevallen geldt dat de (huwelijks)relatie tussen de ouders voort dient te duren en zij herenigd willen worden. Anders geldt paragraaf 3.5.2.

In nareiszaken van een biologisch kerngezin moet de identiteit van de na te reizen

⁵ Bij halfbroers- en zussen is dus geen sprake van een bio kerngezin

ouder en de meerderjarige kinderen aannemelijk gemaakt worden. Zie ook paragraaf C2/4.1.2.1 Vc. Ten aanzien van de identiteit van de minderjarige kinderen, alsmede de familierechtelijke relatie van alle kinderen en de familierechtelijke relatie tussen de ouders, geldt in beginsel dat het voordeel van de twijfel wordt gegund. Bij een biologisch kerngezin stelt de IND minder hogere eisen aan het bewijs van de identiteit van de betrokkenen, omdat een kerngezin in beginsel recht heeft op gezinshereniging en het risico op kinderontvoering in deze gevallen aanzienlijk kleiner is.

3.5.1.1 Referent is amv

Als één van de biologische kinderen optreedt als referent (in het geval van een alleenstaande minderjarige vreemdeling (amv)) dan geldt het volgende. De identiteit van de na te reizen ouders dient met documenten te worden aangetoond, of middels bovenstaande werkwijze aannemelijk te worden gemaakt. Voor het aantonen van de familierechtelijke relatie kan DNA-onderzoek worden aangeboden.

Ten aanzien van de biologische broers en zussen van de amv'er geldt als hoofdregel dat het ontbreken van officiële identificerende en familierechtelijke documenten van minderjarige broers en/of zussen in beginsel niet wordt tegengeworpen. Als de identiteit van de ouders met officiële documenten is aangetoond of op andere wijze aannemelijk is gemaakt, zal het gezin in de gelegenheid worden gesteld de familierechtelijke relatie aan te tonen door middel van DNA-onderzoek.

In de praktijk dient de amv een nareisaanvraag in voor zijn biologische ouders, en een reguliere/artikel 8EVRM aanvraag voor de biologische broers en zussen. De amv is dan referent voor alle gezinsleden. De biologische broers en zussen behoren niet tot het gezin van de amv, maar van hun ouders. Omdat de ouder op het moment van de aanvragen nog geen houder is van een verblijfsvergunning, kan de ouder wettelijk gezien niet als referent optreden. De IND acht het wenselijk om de aanvragen ten aanzien van het gezin gezamenlijk te behandelen zodat het gezin bij elkaar kan blijven. De amv fungeert daarom tijdelijk als referent. Zodra de nareisaanvraag van de biologische ouders wordt ingewilligd en daarmee de nareisvergunning krijgt, wordt de ouder aangemerkt als referent voor de biologische broers en zussen. Het is niet wenselijk dat (minderjarige) gezinsleden met hun afgeleide verblijfsvergunning afhankelijk zijn van een ander minderjarig gezinslid.⁶

Indien gelijktijdig met de nareisaanvraag van de biologische ouders, een reguliere aanvraag wordt ingediend voor de biologische broers en zussen, is deze Werkinstructie analoog van toepassing op deze broers en zussen, mits de referent een asielstatus heeft.

3.5.2 Biologische gezinnen waarbij één van de biologische ouders niet zal nareizen

In zaken waarin één van de (huwelijks)partners als referent optreedt voor de biologische kinderen, maar waarbij de andere ouder niet na wil of kan reizen (bijvoorbeeld wegens overlijden of vermissing of omdat zijn/haar aanvraag is afgewezen), geldt ten aanzien van de identiteit van de minderjarige kinderen, alsmede de familierechtelijke relatie van alle kinderen en de familierechtelijke relatie tussen de ouders, hetgeen hiervoor is beschreven onder het kopje 'biologische kerngezinnen'.

Indien er sprake is van minderjarige kinderen, zal de achterblijvende ouder een toestemmingsverklaring dienen te ondertekenen. Ook hiervoor is het van belang dat de identiteit van die ouder vast komt te staan⁷, en dat de familierechtelijke relatie tussen die ouder en het kind vast staat. In het geval dat dit niet aangetoond kan worden middels officiële documenten, zal, conform bovenstaande algemene werkwijze, gevraagd worden naar de redenen daarvan en zal de in het buitenland achterblijvende ouder in de gelegenheid worden gesteld zijn identiteit en de familierechtelijke relatie met het kind aannemelijk te maken met andere bewijsmiddelen. Volgens bovenstaande algemene werkwijze kan aan die ouder ook de mogelijkheid worden geboden om zijn

⁶ Dit is een verduideliging nav de uitspraak van de AbRvS van 29 januari 2021 ECLI:NL:RVS:2021:140

⁷ In het geval dat de aanvraag van de ouder is afgewezen omdat zijn/haar identiteit niet aannemelijk is, zal hiervan dus sowieso geen sprake kunnen zijn en zal de aanvraag van de minderjarige kinderen reeds om die reden ook worden afgewezen.

identiteit en/of de familierechtelijke relatie met het kind middels nader onderzoek aannemelijk te maken. In gevallen waarin de achterblijvende ouder er niet in slaagt zijn identiteit en de familierechtelijke relatie met het kind aan te tonen of aannemelijk te maken, zal de integrale beoordeling in het nadeel uitvallen.⁸ Immers, er kan dan niet met voldoende zekerheid vastgesteld worden wie de biologische ouders van het kind zijn. Daarmee is de identiteit van het minderjarige kind en de familierechtelijke relatie tussen het kind en de ouders niet aangetoond of aannemelijk gemaakt. Daarnaast geldt dat niet is aangetoond of aannemelijk gemaakt dat de persoon die in het buitenland achter blijft, ook daadwerkelijk de biologische ouder is van het desbetreffende kind. Een toestemmingsverklaring van die persoon is dan ook onvoldoende om vast te stellen dat de achterblijvende biologische ouder instemt met de eventuele uitreis van het kind. In dit soort zaken is een risico op kinderonvoering wel aanwezig, daarom worden er hogere eisen aan het bewijzen van identiteit gesteld dan bij bijvoorbeeld een biologisch kerngezin.

In de integrale beoordeling en de vraag naar het voordeel van de twijfel worden de belangen van het kind betrokken. In zaken waarin een biologische ouder van het kind is overleden of vermist, geldt allereerst dat aannemelijk gemaakt moet worden dat dit daadwerkelijk de biologische ouder van het kind is. Dit weeg je mee in de integrale beoordeling. Voor nareis van meerderjarige biologische kinderen, jongvolwassenen, geldt dat geen toestemmingsverklaring van de achterblijvende ouder nodig is.

Voor de overkomst van minderjarige broers en/of zussen van de amv'er geldt dat de na te reizen ouder voor hen als referent optreedt. Voor alle minderjarige broers en zussen geldt dat DNA-onderzoek kan worden aangeboden als de identiteit van de na te reizen ouder aannemelijk is gemaakt. Conform bovenstaande dient de identiteit van de achterblijvende ouder en de familierechtelijke relatie met de kinderen te worden aangetoond. Tevens dient een toestemmingsverklaring te worden ondertekend.

3.5.3 (Huwelijks)partners zonder kinderen

Voor nareisaanvragen van (huwelijks)partners geldt dat zowel de identiteit van de nareiziger als de familierechtelijke relatie tussen de referent en de nareiziger aannemelijk gemaakt moeten worden. In het geval van partners dient daarbij tevens de vraag beantwoord te worden of er sprake is van een duurzame en exclusieve relatie.

4. DNA-onderzoek

4.1 DNA-onderzoek binnen de asielprocedure

Naast de nareisprocedure, kan ook in de asielprocedure DNA-onderzoek worden opgestart. DNA-onderzoek binnen de asielprocedure kan aan de orde zijn als er concrete aanwijzingen zijn dat de gestelde familierechtelijke relatie niet klopt. Er wordt niet altijd DNA-onderzoek opgestart. Vooral wanneer de verklaringen van de vreemdeling over de familierechtelijke relatie niet aannemelijk zijn of niet overeenkomen met de verklaringen van andere familieleden, kan er aanleiding bestaan om DNA-onderzoek op te starten. Ook andere informatie, bijvoorbeeld uit de screening, die twijfel doet ontstaan over de relatie tussen familie- of gezinsleden kan aanleiding zijn voor onderzoek. Bedenk verder dat van een asielzoeker nooit verlangd wordt dat hij zich wendt tot de autoriteiten van het land van herkomst voor documenten. Ook geldt er geen legalisatie-eis voor documenten.

Wanneer de asielaanvraag kan worden afgewezen wordt er in principe geen DNA-onderzoek opgestart. Voorstelbaar is dat een reden om DNA-onderzoek op te starten in de asielprocedure is om de kind-ouder relatie vast te stellen wanneer de ouders

⁸ Als uitzondering hierop geldt dat de IND nader onderzoek aanbiedt als de identiteit van een meereizende of achterblijvende ouder van het minderjarige kind niet kan worden vastgesteld, en aannemelijk is gemaakt dat het minderjarige kind – als gevolg van een afwijzing van zijn aanvraag – in schrijnende omstandigheden alleen achterblijft in het land van herkomst of een derde land. Van schrijnende omstandigheden is in ieder geval geen sprake als het minderjarige kind duurzaam wordt opgevangen in een ander gezin of bij familie.

ingewilligd worden. Andere situatie kan zijn dat een amv zich meldt in de asielprocedure en stelt dat zijn vader of moeder reeds in Nederland is ingewilligd, er geen documenten aanwezig zijn en ook de verklaringen van zowel ouder als kind niet kunnen overtuigen. Ook kunnen aanwijzingen die duiden op mensenhandel en/of mensensmokkel aanleiding zijn voor DNA-onderzoek.

4.2. Werkwijze DNA-onderzoek⁹

DNA-onderzoek wordt opgestart door de IND-medewerker die de aanvraag in behandeling heeft. Nareizigers kunnen hun DNA-materiaal in beginsel afstaan bij de vestiging van de Nederlandse diplomatieke vertegenwoordiging waar ze te zijner tijd de mvv op dienen te halen, in geval van een inwilliging. Het ministerie van Buitenlandse Zaken wordt in verschillende landen ondersteund door IOM. De IND geeft aan welke organisatie op welke locatie het DNA-materiaal af neemt. In zeer bijzondere en schrijnende zaken waarin van de nareiziger niet verlangd kan worden dat deze voor de afname van DNA-materiaal naar de ambassade afreist, kan DNA-materiaal worden afgenomen middels tussenkomst van IOM op locatie. Het is aan de IND-medewerker om te beoordelen of dit aan de orde is.

Bij de behandeling van individuele DNA-onderzoeken onderhoudt de IND-medewerker contact met de CSO van het Ministerie van Buitenlandse Zaken die de verzoeken doorgeleidt naar de betreffende Nederlandse diplomatieke vertegenwoordiging in het buitenland. Het IND-loket in Den Haag onderhoudt de contacten met het Nederlands Forensisch Instituut (NFI). Dat loket is ook verantwoordelijk voor de afname van DNA-materiaal bij de hoofdpersoon.

Laboratorium

Het NFI verricht het DNA-onderzoek.

Financiële bijdrage in het DNA-onderzoek

Er wordt aan de vreemdeling geen financiële bijdrage in de kosten van DNA-onderzoek gevraagd. De onderzoeken worden direct door de IND gefinancierd, indien het onderzoek ook door de IND is aangeboden. Indien de vreemdeling zelf een DNA-onderzoek opstart komen deze kosten voor eigen rekening.

Aanbod DNA-onderzoek

De hoofdpersoon (veelal referent) geeft aan voor welke personen deze om DNA-onderzoek verzoekt en geeft de IND toestemming om de uitslag van het DNA-onderzoek te gebruiken in de procedure. De IND stelt vervolgens vast aan welke gezinsleden een DNA-onderzoek wordt aangeboden.¹⁰ Als de minderjarige kinderen van de hoofdpersoon zonder wettelijk vertegenwoordiger in het buitenland verblijven, geeft de hoofdpersoon ook toestemming voor de afname van DNA-materiaal (wangslijm) bij hen. Als de hoofdpersoon de verklaring waarin hij toestemming geeft om de uitslag van het DNA-onderzoek te gebruiken in de procedure niet ondertekent, ook niet nadat hij de gelegenheid heeft gehad om dit verzuim te herstellen, zal de aanvraag worden afgewezen.

Afname DNA-materiaal

De identiteit van de personen bij wie een DNA-onderzoek wordt gedaan, wordt zoveel mogelijk met een verblijfsdocument of een paspoort aangetoond. Indien de nareiziger niet over een dergelijk document beschikt, zal de nareiziger zich kunnen identificeren met een ander identificerend document. Voor zover mogelijk is dit ook van toepassing in de asielprocedure. Een uitzondering geldt voor landen waar geen internationaal erkend centraal gezag is (bv. Somalië). Vreemdelingen in de asielprocedure die geen paspoort hebben, kunnen volstaan met een W-document. Op de ambassade dient een pasfoto te worden overlegd om de identiteit bij afgifte van de mvv vast te stellen.

Handelwijze bij een positieve uitslag

⁹ Hierbij wordt tevens verwezen naar checklist DNA-onderzoek. De IND heeft voorts met BZ een Werkinstructie DNA i.h.k.v. procedure 1 (MVV-procedure IND) opgesteld voor de posten, waarin de procedure vanuit het perspectief van de post wordt beschreven.

¹⁰ De IND onderzoekt alleen de biologische band tussen ouders en hun kinderen, niet tussen broers en zussen.

Als de uitslag de biologische afstammingsrelatie bevestigt en aan de overige voorwaarden wordt voldaan, wordt de aanvraag in beginsel ingewilligd.

Handelwijze bij een negatieve uitslag

De hoofdpersoon, die de aanvraag heeft ingediend, wordt in beginsel opgeroepen voor een gehoor, waarbij deze in kennis wordt gesteld van de uitslag van het DNA-onderzoek. Gelet op de gevoeligheid van het onderwerp en de mogelijke consequenties voor de betrokken vreemdelingen, wordt hier zeer zorgvuldig mee omgegaan. Als de uitslag van het DNA-onderzoek negatief is, kan het wenselijk zijn om eerst de moeder te confronteren met de uitslag van het onderzoek en haar om een reactie te vragen.

Contra-expertise

Bij een negatieve uitslag van het DNA-onderzoek kunnen betrokkenen een contra-expertise laten verrichten op het primair afgenomen materiaal. Pas als de hoofdpersoon concrete aanwijzingen levert die duiden op ontstane problemen in het afgenomen materiaal, dient er opnieuw DNA te worden afgenomen. Het DNA-onderzoek in het kader van een contra-expertise wordt gedaan door een laboratorium dat geaccrediteerd is voor het verrichten van DNA-verwantschapsonderzoek bij de Nederlandse Raad voor Accreditatie. Voor een actueel overzicht van geaccrediteerde laboratoria wordt verwezen naar de website van de Raad voor Accreditatie (www.rva.nl). Een eventueel beroep in dit verband op WBN 2009/6 kan niet slagen nu deze enkel ziet op het verkrijgen van de Nederlandse nationaliteit. Hiervoor geldt de Rijkswet op het Nederlandschap als uitgangspunt. Indien een laboratorium niet voorkomt op de lijst van de RvA, hoeft de IND het onderzoek niet te accepteren.

Betrokkenen betalen zelf de kosten van een contra-expertise. Behandelen- en koerierskosten die het NFI bij de IND in rekening brengt, moeten op de hoofdpersoon worden verhaald.

4.3 Afsluiting DNA procedure

De uitslag van het DNA-onderzoek wordt door het NFI naar DRV gestuurd alwaar het wordt geüpload in INDiGO. De IND is eigenaar van de uitslag en verstrekt desgewenst een kopie van de uitslag aan betrokkenen. De uitslag wordt niet aan derden verstrekt zonder toestemming van de hoofdpersoon. Deze afspraak geldt ook ten aanzien van gemeenten die de uitslag willen hebben voor hun eigen administratie. Het DNA-materiaal van het onderzoek wordt door het laboratorium na zes maanden vernietigd tenzij de IND opdracht heeft gegeven het langer te bewaren.

4.4. Als de vreemdeling zelf DNA-onderzoek heeft laten verrichten

Als de vreemdeling zelf het initiatief neemt om DNA-onderzoek op te starten en de positieve uitslag hiervan overlegt, beoordeelt de IND of DNA-onderzoek was aangewezen, onder meer gelet op de aannemelijkheid van de identiteit van de ouder(s) en de integrale beoordeling. De resultaten van een door de vreemdeling zelf geïnitieerd DNA-onderzoek worden bij de beoordeling van de nareisaanvraag betrokken. Hierbij gelden wel enkele belangrijke kanttekeningen.

- Allereerst moet het onderzoek zijn verricht door een geaccrediteerd laboratorium (zie onder 4.2.5.3). DNA-onderzoeken die zijn verricht door andere laboratoria worden niet geaccepteerd.
- Daarnaast moet voldoende inzichtelijk zijn gemaakt op welke wijze de identiteit van de personen van wie DNA is afgenomen, ter plekke is vastgesteld.
- Het volledige onderzoeksrapport moet naar de IND worden gestuurd.
- Ook dient het vervolg van de procedure met voldoende waarborgen ten aanzien van de identiteit omkleed te zijn, zodat voldoende zekerheid bestaat dat de personen van wie DNA-materiaal is afgenomen, ook de personen zijn die zich daadwerkelijk bij de ambassade melden. Een voorbeeld van zelf ingebracht DNA-onderzoek, is door Verilabs onderzocht DNA-materiaal wat op de diplomatieke post wordt afgenomen. Indien de procedure is na te gaan in het onderzoeksrapport, zal dit flink in het voordeel bij de integrale beoordeling meewegen.

5. Identifierend gehoor

In alle nareiszaken geldt dat er nader onderzoek in de vorm van een gehoor kan worden

gehouden als de IND twijfelt aan de gestelde identiteit, of de gestelde familierechtelijke relatie, of de gestelde feitelijke gezinsband.

In zaken waarin de IND nader onderzoek aanbiedt om de identiteit aannemelijk te maken, vindt dit doorgaans plaats door het stellen van identificerende vragen. Deze vragen kunnen van uiteenlopende aard zijn en hebben vooral betrekking op de identiteit van de nareiziger. Ook kunnen vragen gesteld worden over documenten.

In zaken waarin het niet mogelijk is om de familierechtelijke relatie met DNA vast te stellen, bijvoorbeeld in zaken van (huwelijks)partners zonder kinderen, of bij gezinnen met pleegkinderen, kan een gehoor gehouden worden om de familierechtelijke relatie te onderzoeken. Zowel voor biologische kinderen als pleegkinderen ouder dan 12 jaar in de nareisprocedure geldt dat in voorkomende gevallen vragen aan hen kunnen worden gesteld, om zo de familierechtelijke relatie aan te kunnen tonen.

In zaken waarin sprake is van contra-indicaties ten aanzien van de feitelijke gezinsband, bijvoorbeeld als er aanwijzingen zijn dat een jongvolwassene de stap naar zelfstandigheid heeft gezet, kan nader onderzoek plaatsvinden om de feitelijke gezinsband nader te onderzoeken.

Dit geldt ook in zaken als het bijvoorbeeld kinderen betreft uit een eerder huwelijk van de hoofdpersoon of kinderen uit een eerder huwelijk van de partner van de hoofdpersoon.

In gevallen waarin sprake is van kinderen jonger dan 12 jaar kunnen de vragen worden gesteld aan de ouder of wettelijk vertegenwoordiger dan wel aan andere oudere gezinsleden.

Bij mvv-procedures kan zowel referent als de nareiziger in het buitenland worden geïnterviewd. Het interview wordt in beginsel door een IND medewerker middels een VC-verbinding afgenomen (waarbij de nareiziger zich op een diplomatieke post of door een diplomatieke post aangewezen locatie bevindt) tenzij dit (technisch nog) niet mogelijk is. Reden voor een VC interview is onder meer dat de IND medewerker de kennis van het dossier kan toepassen en dit de kwaliteit van de gehoren ten goede komt. Een VC interview gebeurt via een beveiligde verbinding tussen de IND locatie en de diplomatieke vertegenwoordiging. In sommige landen wordt een VC gehoor gefaciliteerd door UNHCR of IOM. UNHCR verzorgt de locatie en veilige verbinding. De IND geeft aan of een gehoor via UNHCR of Buitenlandse Zaken worden gefaciliteerd. Als er geen mogelijkheid is voor een VC interview, kan het interview ook worden afgenomen door een medewerker van een diplomatieke vertegenwoordiging of een IND medewerker die tijdelijk op de diplomatieke vertegenwoordiging is gestationeerd.

Bij een gehoor door een medewerker van de diplomatieke vertegenwoordiging, voorziet de IND de diplomatieke vertegenwoordiging van relevante informatie en van een gehoorformat met daarin de aan betrokkene(n) in het buitenland te stellen vragen. Indien van toepassing, stelt de IND alle benodigde stukken ter beschikking aan de medewerker bij de ambassade die het gehoor gaat afnemen. Gelet op de vertrouwelijkheid van de gegevens wordt hier zorgvuldig mee omgegaan. De nareiziger beantwoordt in persoon de vragen op de Nederlandse diplomatieke vertegenwoordiging. Indien dit noodzakelijk wordt geacht kan het gehoor simultaan worden afgenomen bij de referent in Nederland en de nareiziger in het buitenland. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn als onderlinge afstemming van antwoorden tussen referent en de nareiziger voorkomen moet worden. De betrokkene dient zich op de ambassade te legitimeren, of bij gebrek aan een identificerend document wordt een fotovergelijk uitgevoerd o.b.v. de door de IND-medewerker toegezonden foto. De interviewer maakt naar aanleiding van het interview een rapport op in het daarvoor ontvangen gehoorformat en verzendt dit per e-mail naar de zaaksverantwoordelijke medewerker bij de IND en cc naar %projectnareis. Verder heeft de IND een instructie voor de posten opgesteld over het stellen van vragen bij twijfel aan de leeftijd van de nareiziger. In deze instructie wordt toegelicht wanneer contact moet worden opgenomen met de IND, en wanneer welke vragen moeten worden gesteld door de ambassademedewerker.

Als de vreemdeling de gerezen twijfels over de identiteit en/of familierechtelijke relatie, en de (feitelijke) gezinsband, genoegzaam heeft weggenomen kan (als aan alle andere voorwaarden is voldaan) de aanvraag worden ingewilligd. Als de nareiziger er niet in slaagt om middels nader onderzoek de identiteit en/of de familierechtelijke relatie aannemelijk te maken, zal de aanvraag worden afgewezen. Dat geldt ook in zaken waarin tot de conclusie wordt gekomen dat er geen sprake is van een feitelijke gezinsband, of waarin wordt geoordeeld dat de feitelijke gezinsband als verbroken moet worden beschouwd.

6. Afsluiting

De WI is afgestemd binnen IND met SUA, JZ, D A&B, D DV (Loket Den Haag en Bureau Documenten), BZ en DMB.